

Organdonasjon, transplantasjon og jus

Digitalt Norod-kurs om
organdonasjon 15.03.2022

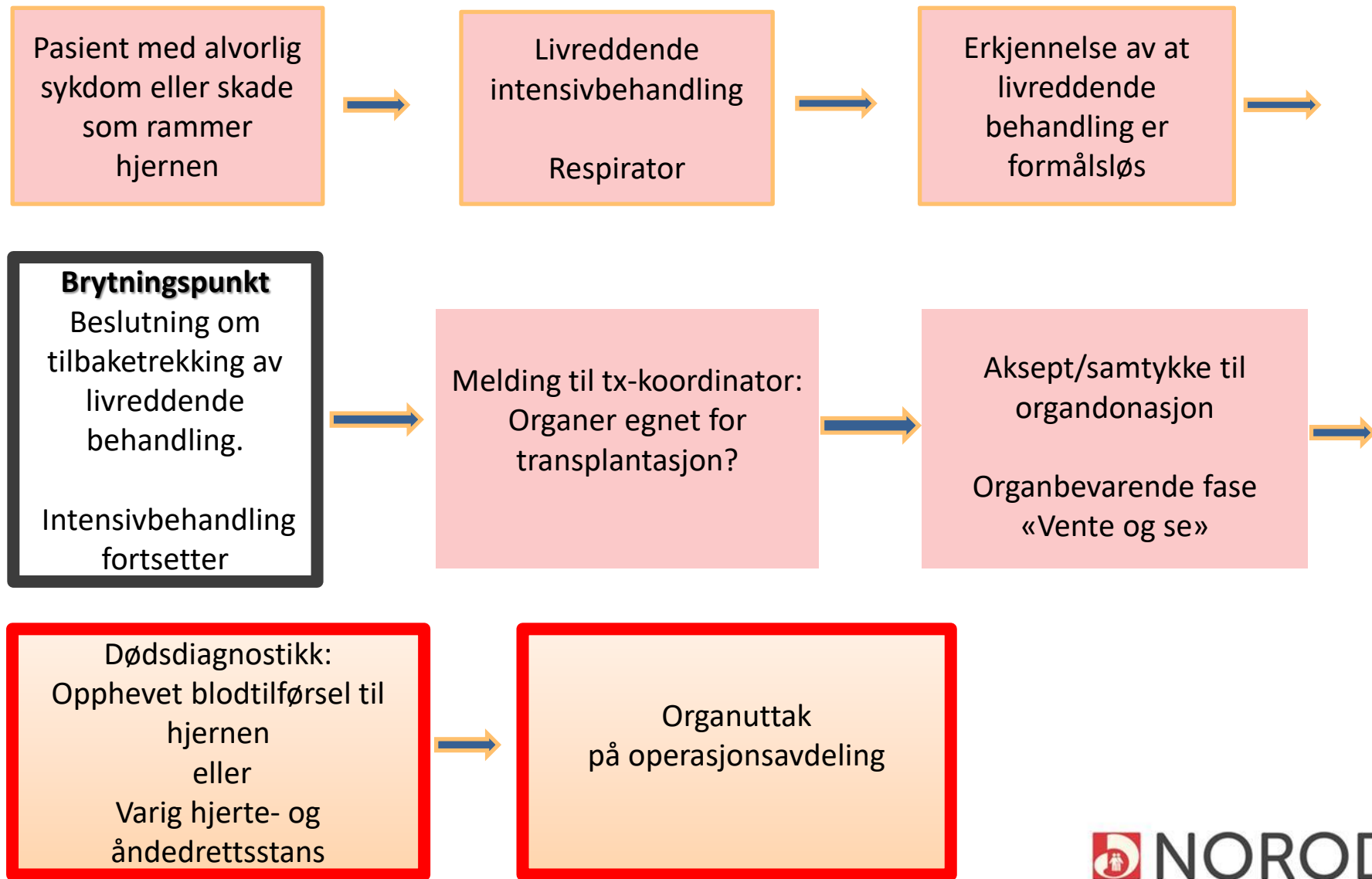
Urs Christen

Hvem er aktuell som organdonor?

Pasient med alvorlig hodeskade
som får intensivbehandling

- Antall døde totalt: ca 40500 per år
- Antall organdonorer i 2021: **95**

Organdonasjonsprosessen

Organdonasjon og transplantasjon er regulert av en særlov:

- Lov om donasjon og transplantasjon av organ, celler og vev (Transplantasjonslova) **LOV-2015-05-07-25**

Transplantasjonslova er utdypet av en forskrift:

- Forskrift om dødsdefinisjonen ved donasjon av organer, celler og vev **FOR-2015-12-21-1813**

3 punkt som er særlig viktig i transplantasjonsloven

- Organdonasjon er viktig for at flest mulig pasienter kan få transplantasjon

§1. Formål

Formålet med lova er å sikre **best mogleg tilgang på organ, celler og vev til behandling av andre menneske, respekt for vilja og integriteten til donor** og at **omsynet til dei pårørande** blir ivaretatt

§11. Vurdering av om ein pasient kan vere aktuell som donor

Når døden er konstatert, eller når det er svært sannsynlig at døden vil inntreffe innen kort tid og videre livreddende behandling er formålsløs, **skal det vurderes om pasienten kan være aktuell som donor.**

3 punkt som er særlig viktig i transplantasjonsloven

- Organdonasjon er viktig for at flest mulig pasienter kan få transplantasjon

§12. Behandling med sikte på donasjon

Når livreddende behandling er formålsløs, og det er svært sannsynlig at pasienten vil dø innen kort tid, kan legen som er ansvarlig for behandlingen av pasienten, ta avgjørelse om at det skal gis behandling med sikte på donasjon.

3 punkt som er særlig viktig i transplantasjonsloven

- Hvem kan bestemme over organene til en person som er død?

§13 Samtykke

Når avdøde **har** gitt samtykke, **kan pårørende ikke nekte** donasjon.

Når den døde **ikke har** gitt et samtykke, **kan** donasjon gjennomføres dersom det **ikke ligg føre forhold** som tilsier at den døde ville ha motsatt seg. Pårørende til den døde skal spørres om det foreligger slike forhold.

Donasjon kan likevel ikke gjennomføres dersom **en av de nærmeste pårørende** nekter.

3 punkt som er særlig viktig i transplantasjonsloven

- Når er en pasient død?

Forskrift om dødsdefinisjonen ved donasjon av organ, celler og vev (FOR-2015-12-21-1813)

§ 2. Stadfesting av døden

En person er død når det foreligger sikre tegn på total ødeleggelse av hjernen med et komplett og irreversibelt opphør av alle funksjoner i storehjernen, lillehjernen og hjernestamme

Varig hjerte og åndedrettsstans er sikre tegn på ødeleggelse av hjernen

Transplantasjonslova (fortsettelse)

§14. Informasjon til næraste pårørende

Nærmeste pårørende til den døde skal **underrettast** om dødsfallet, det planlagde uttaket og **om retten til å nekte donasjon** før donasjonen blir gjennomført.

Transplantasjonslova (fortsettelse)

§18. Kompensasjon for utgifter og tapte inntekter i samband med donasjon

Alle utgifter og tap av inntekter som ein levande donor eller næraste pårørende til ein død donor pådrar seg som følge av donasjonen, skal kompenseras av det regionale helseføretaket.

Dette gjeld likevel ikkje dersom utgiftene blir dekt etter anna regelverk.

Grunnlag for dødsdiagnose

Erkjent intracraniell sykdomsprosess

Bevisstløs, ikke medikamentelt betinget - kroppstemperatur >33 grader

Klinisk diagnostikk klokken: _____

Lege: _____

Total bevisstløshet

Opphør av hjernenervereflekser

Hosterefleks

Smerterefleks

Pupiller, dilaterte og opphevet lysreaksjon

Cornearefleks

Kalorisk oculovestibularistest

Opphør av eget åndedrett, apnoetest

Objektivt påvist opphevet blodtilførsel til hjernen:

Dødsårsak

Sykdom eller tilstand som førte til døden: _____

Dødstidspunkt klokken: _____ dato _____

Lege: _____ Lege: _____

Dokumentasjon

Donasjonssamtale utført med: _____ Legens navn _____

Pårørende er informert om retten til å nekte Legens navn _____

Tillatelse til forskning på organ og vev Ja Nei Legens navn _____

når

Avd

Etter

Grut

Erkje

Bevis

Klini

Total

Opph

Objek

Døds

Sykd

Døds

Lege:

Doku

Dona

Pårøn

Tillat

Tx-ke

N

H

P